

Vraag	Antwoord	Scores
	Door de vergelijkingssites hebben consumenten toegang tot betere / meer informatie. Dit leidt tot meer concurrentie en dus lagere premies.	1
	Dit zorgt voor een hoger consumentensurplus, aangezien consumenten producten en diensten krijgen die beter aansluiten bij hun behoeften, en dat tegen lagere prijzen (en dus neemt de doelmatigheid toe).	1
	of	
	Door de vergelijkingssites hebben consumenten toegang tot betere / meer informatie. Hierdoor dalen hun zoekkosten waardoor de betalingsbereidheid van consumenten kan toenemen.	1
	Dit zorgt voor een hoger consumentensurplus, aangezien consumenten producten en diensten krijgen die beter aansluiten bij hun behoeften (en dus neemt de doelmatigheid toe).	1
6	maximumscore 2	
	Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	Er is sprake van tegengestelde belangen: de consument / verzekeringsnemer (principaal) wil de goedkoopste / beste verzekering, de vergelijkingssite (agent) kan verzekeringen adviseren waar de vergelijkingssite zelf belang bij heeft / waar ze zelf de hoogste bijdrage voor ontvangt.	1
	Er is sprake van asymmetrische informatie: de verzekeringsnemer / consument weet niet of de vergelijkingssite in het belang van de verzekeringsnemer adviseert.	1

Opgave 2 Concurreren met zekerheid

7 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Bij het staatspensioen worden de pensioenuitkeringen van de huidige gepensioneerden gefinancierd door de premies die de huidige werkenden betalen. Er is dus sprake van intergenerationele ruil.
- Bij het aanvullend pensioen is er sprake van private besparingen. De pensioenuitkering is direct gekoppeld aan de zelf ingelegde premies. Bij het aanvullend pensioen is dus geen sprake van intergenerationele ruil (en bij het staatspensioen wel).

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat in relatie tot de context:	
	Een uitleg van het effect van inflatie op het staatspensioen.	1
	Een uitleg van het effect van stijgende staatspensioenen op het aanvullend pensioen en de pensioenpremie.	1
	Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	Het staatspensioen is waardeverst. Een hogere inflatie betekent dat het staatspensioen wordt verhoogd.	1
	Het pensioenfonds hoeft minder aanvullend pensioen uit te keren om het totale pensioen aan te vullen tot 70% van het laatstverdiende brutoloon. De pensioenfonds kunnen daarom de pensioenpremies verlagen.	1
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Als een kandidaat redeneert via het effect van inflatie op de rente en de premie kunnen maximale scorepunten worden behaald.</i>	
9	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat in relatie tot de context:	
	Een uitleg van het effect van inflatie op de rentestand.	1
	Een uitleg van het effect van de rente via huidige waarde van de toekomstige pensioenuitkeringen (de noemer).	1
	Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	Bij een hogere inflatie (dan gewenst) zal de centrale bank (vanwege de monetaire beleidsregel) ervoor kiezen om de rente te verhogen.	1
	Een hogere rente zorgt voor een lagere huidige waarde van de toekomstige pensioenuitkeringen waardoor de dekkingsgraad zal stijgen.	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat in relatie tot de context:

- Een uitleg van het effect van marktwerking op de bedrijfskosten. 1
- Een uitleg van het effect van bedrijfskosten op de premies. 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Doordat werknemers kunnen overstappen naar een andere pensioenaanbieder ontstaat marktwerking. Dit zorgt ervoor dat pensioenfondsen zo efficiënt mogelijk willen werken zodat de bedrijfskosten dalen. 1
- Als ze dit doorberekenen zal ook de premie dalen. 1

of

- Marktwerking kan pensioenfondsen stimuleren om innovatieve beleggingsstrategieën en -producten te ontwikkelen die betere rendementen kunnen opleveren of lagere risico's hebben. Deze betere producten / strategieën kunnen de kosten van het pensioenfonds verlagen. 1
- Als ze dit doorberekenen zal ook de premie dalen. 1

11 maximumscore 3

Een juist antwoord bevat in relatie tot de context:

- Een berekening van het huidige vermogen. 1
- Een berekening van de dekkingsgraad. 1
- Een correcte gevolgtrekking uit de berekening van de dekkingsgraad over de betaalbaarheid van de toekomstige pensioenen. 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De huidige contante waarde van de toekomstige uitkeringen (bij een rente van 1%) =
 $450 \text{ miljard} / (1,01^{25}) \approx 350,896 \text{ miljard}.$
Huidig vermogen is $350,896 \text{ miljard} \times 0,92 = 322,82 \text{ miljard}.$ 1
- De contante waarde van de toekomstige verplichtingen bij een rente van 2% = $450 \text{ miljard} / (1,02^{25}) = 274,29 \text{ miljard}.$
De dekkingsgraad bij 2% = $(322,82 / 274,29) \times 100\% = 117,7\%.$ 1
- De dekkingsgraad is gestegen ($117,7\% > 92\%$) waardoor de pensioenfondsen beter kunnen voldoen aan de toekomstige verplichtingen / waardoor toekomstige pensioenen beter betaalbaar worden. 1